

Danske søofficersuniformer i Den Store Nordiske Krig

af P. Kannik
(Chakoten 1963/2)

Tordenskjold (Wessel) udnævntes til underløjtnant (sekondløjtnant) i 1711 og blev dermed, efter at have været månedsløjtnant i nogen tid, virkelig officer. Han steg som bekendt herefter hurtigt og springvis således, at han, da krigen sluttede i 1720, var blevet viceadmiral.



I 1711 reglementeredes søofficererne med røde uniformer i stedet for de grå kjoler med røde opslag, som de hidtil havde haft. Den røde uniform blev båret til 1748, da grå kjoler atter indførtes. Først 1753 får søofficererne blå (mørkeblå) kjoler med røde kraver og opslag, den farvekombination, der stadig findes på søofficerernes gallauniform.

Som det vil ses, var søofficersuniformen i hele Tordenskjolds tid rød. Om den røde kjole fra først af har haft røde opslag - som den grå tidligere havde det - eller om disse har været anderledes farvede, er det endnu ikke lykkedes mig at konstatere. Fra 1722 findes en bestemmelse om, at søofficererne på deres røde kjoler skulle have kulørte opslag og kraver - som det fandtes på mandskabets grå munderinger - efter den division, de hørte til. Disse farver var følgende:

1. division orange opslag og krave
2. division røde opslag og krave
3. division gule opslag og krave
4. division hvide opslag og krave

5. division lyseblå opslag og krave

6. division paille opslag og krave

Artilleriet violette opslag og krave

Håndværkerne grønne opslag og krave.

Hvorvidt disse kulørte opslag og kraver var en nyindførelse, eller om det blot drejer sig om en nyordning eller fastlæggelse af ældre praksis, er mig ikke helt klart endnu, men det synes at være noget nyt.

Mellem 1711 og 1722 har søofficererne altså - efter alt at dømme - haft følgende uniform: sort trekantet hat, kantet med guldgalon. Rød kjole med røde opslag og rødt for, rød vest og røde knæbukser - alt besat med guldgaloner og med forgyldte knapper. Hertil hvide, røde eller sorte strømper efter lejligheden. Hvorvidt de høje støvler, som næsten altid forekommer på senere billeder, har været brugt i nogen større udstrækning, tvivler jeg.

Et står imidlertid ganske fast, Tordenskjold har i hele sin officerstid kun båret rød uniform.